

Vaststelling salarisplafonds cultuurfondsen

Opdrachtgever: OCW

Rotterdam, 24 december 2013

Vaststelling salarisplafonds cultuurfondsen

Opdrachtgever: OCW

Rotterdam, 24 december 2013

Over Ecorys

Met ons werk willen we een zinvolle bijdrage leveren aan maatschappelijke thema's. Wij bieden wereldwijd onderzoek, advies en projectmanagement en zijn gespecialiseerd in economische, maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkeling. We richten ons met name op complexe markt-, beleids- en managementvraagstukken en bieden opdrachtgevers in de publieke, private en not-for-profit sectoren een uniek perspectief en hoogwaardige oplossingen. We zijn trots op onze 80-jarige bedrijfsgeschiedenis. Wij hechten grote waarde aan onze onafhankelijkheid, integriteit en samenwerkingspartners. Ecorys-medewerkers zijn betrokken experts met ruime ervaring in de academische wereld en adviespraktijk, die hun kennis en best practices binnen het bedrijf en met internationale samenwerkingspartners delen.

ECORYS Nederland BV
Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com
K.v.K. nr. 24316726

W www.ecorys.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
1 Inleiding en achtergrond	8
1.1 Aanleiding voor het advies	8
1.2 Doel onderzoek	8
1.3 Transparantie, eenvoud en objectiviteit als belangrijke eisen	9
1.4 Wnt-maximum	10
1.5 Aanpak en verantwoording	10
1.6 Leeswijzer	10
2 Probleemoplossing	13
2.1 Voorgestelde indicatoren voor 'Probleemoplossing'	13
2.2 Omvang budget	13
2.2.1 Alternatieven voor het bepalen van 'Omvang budget'	14
2.2.2 Conclusie ten aanzien van het kenmerk 'Omvang budget'	16
2.2.3 Omvang budget: gegevens van de fondsen	16
2.3 Gewogen aantal aanvragen	16
2.3.1 Operationalisering van 'Gewogen aantal aanvragen'	16
2.3.2 Conclusies ten aanzien van 'Gewogen aantal aanvragen'	17
2.3.3 'Gewogen aantal aanvragen': gegevens van de fondsen	18
3 Verantwoordelijkheidsbereik	21
3.1 Voorgestelde indicatoren voor 'Verantwoordelijkheidsbereik'	21
3.2 Alternatieven voor 'Verantwoordelijkheidsbereik'	21
3.2.1 Alternatief 1. Subsidiebudget fonds vs. totale opbrengsten deelsector	22
3.2.2 Alternatief 2. Werkgelegenheid in de deelsector	23
3.2.3 Alternatief 3. Output van het fonds	24
3.2.4 Alternatief 4. Omvang van het fonds en span of control directeur	24
3.3 Conclusie ten aanzien van alternatieven	25
4 Conclusies	27
4.1 Terugkoppeling voorgestelde aanpak	27
4.2 Reacties bestuurders	27
4.3 Onze conclusie	28
5 Voorgestelde aanpak	29
5.1 Toedeling salarisschalen	29
5.2 Procedure herijking	31
Bijlage I Analyse criterium 'Probleemoplossing'	33
Bijlage II Aantal aanvragen	35
Fonds Cultuurparticipatie	35
Filmfonds	35
Nederlands Letterenfonds	38
Stichting Fonds voor Cultuurparticipatie	38

Fonds Podiumkunsten	40
Mondriaan Fonds	41

Samenvatting

Sinds 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt) van kracht. Deze wet beperkt de beloning in de (semi)publieke sector door middel van een bezoldigingsmaximum en een begrensde afvloeiingsregeling. De wet biedt de verantwoordelijke bewindspersoon de mogelijkheid voor specifieke sectoren een lager bedrag vast te stellen dan het maximum zoals opgenomen in de Wnt.

De minister van OCW heeft besloten voor de zes cultuurfondsen een verlaagd maximum in te voeren. Het gaat om het Nederlands Fonds Podiumkunsten, het Mondriaan Fonds, het Nederlands Filmfonds, het Fonds Cultuurparticipatie, het Letterenfonds en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. Daarbij is gekozen voor een indeling in maximaal twee salaris categorieën, **vergelijkbaar met** de BBRA schalen 15 en 16.

Ecorys adviseert het Ministerie van OCW om de bestuurders van de rijkscultuurfondsen in te delen aan de hand van het criterium 'Probleemoplossing'. Dit criterium kent twee indicatoren: de omvang van het budget van het cultuurfonds (beschikking OCW) en het gewogen aantal aanvragen per fonds (eenjarig = 1 punt, meerjarig = 2 punten).

Toepassing van dit criterium leidt tot de volgende indeling van de cultuurfondsen:

- Schaal A: Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Letterenfonds en Fonds Cultuurparticipatie;
- Schaal B: Nederlands Filmfonds, Fonds Podiumkunsten en Mondriaan Fonds.

De schalen zijn niet exact hetzelfde als BBRA 15 en BBRA 16: om verwarring te voorkomen wordt in dit rapport gesproken over schalen A en B.

Dit advies is gebaseerd op een analyse van de gegevensregistratie van de cultuurfondsen en onderzoek naar en uitwerking van mogelijke (alternatieve) indicatoren. Op basis hiervan is er – bij gebrek aan andere transparante, eenvoudige en objectieve indicatoren – gekozen voor één criterium: 'Probleemoplossing'.

Met dit advies heeft het ministerie van OCW een model in handen om nu en in de toekomst de maximale bezoldiging van de bestuurders van cultuurfondsen vast te stellen. Naast de jaarlijkse indexering van de salarissen kan de indeling ervan met behulp van dit model periodiek herijkt worden, bijvoorbeeld binnen de vierjarige subsidiesystematiek.

1 Inleiding en achtergrond

1.1 Aanleiding voor het advies

Op 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt) in werking getreden. Deze wet, die de beloning van topfunctionarissen in de (semi-) publieke sector normeert en maximeert, geldt ook voor de rijkscultuurfondsen: het Nederlands Fonds Podiumkunsten, het Fonds Cultuurparticipatie, het Mondriaan Fonds, het Nederlands Filmfonds, het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Letterenfonds.

De Wnt biedt de verantwoordelijke bewindspersoon de mogelijkheid een lager maximum vast te stellen. Het aanknopingspunt hiervoor is de organisatie of categorie van organisaties met vergelijkbare kenmerken en doelstellingen.

In 2012 heeft Bureau Berenschot op verzoek van het ministerie van OCW een advies uitgebracht, waaruit blijkt dat de rijkscultuurfondsen als één categorie kunnen worden aangemerkt. In dit advies worden ook criteria gepresenteerd om de verschillen in zwaarte van de topfuncties bij deze fondsen te duiden¹. Deze criteria zijn 'Verantwoordelijkheidsbereik' en 'Probleemoplossing':

- Bij 'Verantwoordelijkheidsbereik' gaat het om de impact op de sector en de samenleving: normaal, hoog en bijzonder hoog.
- Bij 'Probleemoplossing' gaat het om de omvang van het budget en het aantal aanvragen. De aanvragen worden gewogen naar administratief, incidenteel en tweejarig'.

Op basis van dit advies is besloten voor de zes cultuurfondsen een verlaagd bezoldigingsmaximum in te voeren. Omdat het slechts om zes instellingen gaat is daarbij gekozen voor een indeling in twee in plaats van drie categorieën, vergelijkbaar met de BBRA schalen 15 en 16.

1.2 Doel onderzoek

Het doel van de adviesvraag is de indeling van de zes cultuurfondsen in twee salariscategorieën, vergelijkbaar met de BBRA schalen 15 en 16. Deze salarisschalen vormen in elk van beide categorieën het bezoldigingsmaximum voor de topfuncties. Het maximum is geen streefbedrag. In de praktijk zijn beloningsverschillen tussen fondsen in dezelfde salariscategorie denkbaar.

OCW heeft daarop aan Ecorys gevraagd om te onderzoeken of de criteria die door Berenschot zijn opgesteld, ook gebruikt kunnen worden. Daarbij heeft het ministerie van OCW gevraagd om een beargumenteerd advies voor de indeling van de zes cultuurfondsen, in de twee salariscategorieën.

Gevraagd wordt een beargumenteerd advies voor de indeling van de zes cultuurfondsen in twee salariscategorieën, vergelijkbaar met de BBRA schalen 15 en 16². Het uitgangspunt hiervoor is het eerder genoemde advies van Bureau Berenschot met de uitgewerkte criteria 'Verantwoordelijkheidsbereik' en 'Probleemoplossing' voor het waarderen van de topfuncties.

---

¹ De criteria zijn ontwikkeld op basis van een analytisch functiewaarderingssysteem: het Universeel Systeem Berenschot.

² Later in het rapport schaal A en B.

1.2.1 *Centraal aandachtspunt*

In het onderhavig onderzoek is specifiek aandacht gevraagd voor het criterium 'Probleemoplossing'. Dit criterium wordt onder meer aan de hand van de hoeveelheid subsidieaanvragen ingevuld. Omdat het exacte aantal behandelde aanvragen over 2013 pas aan het eind van dat jaar bekend is, dient per fonds een beargumenteerde inschatting te worden gemaakt van het aantal subsidieaanvragen in 2013. Hierbij dient rekening te worden gehouden met:

- de fusie met ingang van 2010 van het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds en het Nederlands Fonds voor de Letteren in één Letterenfonds;
- de omvorming van het Stimuleringsfonds Architectuur tot Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. Taken voor architectuur en vormgeving van het Mondriaan Fonds zijn met ingang van 1 januari 2013 overgeheveld naar het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie;
- de fusie van Mondriaan Stichting en Fonds BKVB met ingang van 30 december 2011;
- de meerjarige subsidieaanvragen voor 2013 en volgende jaren, die de fondsen al in 2012 hebben behandeld;
- verlaging van de budgetten met ingang van 2013.

Tijdens gesprekken met de fondsen is aanvullend opgemerkt dat door de fusies in de afgelopen periode, de betrouwbaarheid van voorspellingen voor de komende jaren mogelijk gering is. Zo stelt het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie dat de gegevens uit het verleden, geen onderbouwing geven voor een indeling van het fonds in de periode 2013-2016. We gaan mede daarom apart in op de noodzaak om komend jaar te de cijfers herijken.

1.3 **Transparantie, eenvoud en objectiviteit als belangrijke eisen**

Behalve de voorgestelde criteria door Berenschot, heeft er een inventarisatie plaatsgevonden naar mogelijke alternatieven. Bij het opstellen van een succesvolle en duurzame methode voor het indelen van de zwaarte van een functie, is het belangrijk dat er heldere criteria gebruikt worden. Ecorys hanteert mede op basis van ervaringen in andere sectoren waar reeds ministeriële regelingen zijn ingevoerd, drie eisen:

1. **Transparantie** (iedereen heeft in principe toegang tot de noodzakelijke gegevens en de te hanteren berekeningswijze of methodiek);
2. **Eenvoud** (iedereen snapt de relatie tussen de berekening of methodiek en de uitkomst);
3. **Objectiviteit** (iedereen krijgt dezelfde uitkomst als hij/zij de berekening of methodiek toepast).

Dit is van belang omdat er draagvlak binnen de sector nodig is om de norm toepasbaar te maken. Berenschot schrijft hier terecht over dat draagvlak niet zozeer afhangt van de hoogte van de beloning, maar vooral door de onderbouwing ervan. En dergelijke onderbouwing is alleen mogelijk als die transparant, eenvoudig en objectief is.

Dat maakt dat onze voorkeur uitgaat naar kwantitatieve in plaats van kwalitatieve operationalisering. Van een kwalitatieve operationalisering is bijvoorbeeld sprake wanneer een expert wordt gevraagd een oordeel te geven over een of meerdere kenmerken van een organisatie. Het nadeel van een dergelijk oordeel is dat de uitkomst ruimte voor discussie laat. Bij een expertoordeel kan namelijk niet iedereen de gehanteerde methodiek volgen, een buitenstaander mist de kennis om het oordeel op waarde te schatten en een andere expert komt mogelijk tot een ander oordeel. Kwantitatieve operationalisering voldoen in de regel vaker aan de eisen van

transparantie, eenvoud en objectiviteit. Het voordeel is hier verder dat de methodiek apart van de uitkomsten besproken kan worden.

Een extra reden voor een transparante, eenvoudige en objectieve operationalisering is dat de Wnt voorschrijft dat jaarlijks de Minister de maximale bezoldigingsnorm vaststelt. Om niet ieder jaar discussies te hoeven voeren over de indeling van de fondsen in maximumschaalklassen is het van belang dat voor iedereen helder is of er wijzigingen te verwachten zijn, en als dat zo is, dat die op korte termijn zonder ingewikkelde beoordelingsrondes vastgesteld kunnen worden.

1.4 Wnt-maximum

Het Wnt-maximum (exclusief de door de werkgever verschuldigde verplichte sociale premies) bedraagt na indexering voor 2013³:

Deel 1. 187.340 euro aan bezoldiging, vermeerderd met de door de werkgever wettelijk verschuldigde verzekeringspremies;

Deel 2. vermeerderd met 8.069 euro wegens belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen en;

Deel 3. vermeerderd met 33.190 euro wegens het door de werkgever verschuldigde deel van de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn.

Het verlaagd maximum cultuur ziet er voor 2013 als volgt uit⁴:

Tabel 1.1 Het verlaagd maximum cultuur voor 2013

	Beloning	Beloning	Onkosten vergoeding	Pensioen bijdrage	Bezoldiging
	Niveau 2012	Niveau 2013	Niveau 2013	Niveau 2013	Niveau 2013
Schaal A	100.000	100.000	4.307	17.716	122.024
Schaal B	120.000	120.000	5.169	21.260	146.428

1.5 Aanpak en verantwoording

In het onderzoek hebben we in de eerste fase gekeken in hoeverre de door Berenschot voorgestelde kenmerken te meten zijn op basis van de bestaande administraties. Op basis van de ontvangen stukken van de fondsen en OCW, hebben we gekeken welke informatie bruikbaar is voor het wegen van 'Probleemoplossing' en 'Verantwoordelijkheidsbereik'. Daarna is met behulp van deze cijfermatige analyse onderzocht in hoeverre andere indicatoren voldoen aan de gestelde eisen. Op basis van de inventarisatie is een conceptadvies opgesteld.

1.6 Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken beschrijven we de verdere aanpak van het onderzoek. In Hoofdstuk 2 en Hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het functiewaarderingssysteem zoals Berenschot heeft opgesteld. Het eerste hoofdstuk gaat in op het organisatiekenmerk 'Probleemoplossing' en het

³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2012-584.html>.

⁴ De bezoldigingsbedragen van schaal A en B zijn berekend door de onkostenvergoeding en pensioenbijdrage bij de beloning op te tellen. De verhouding tussen de bedragen is conform de WNT.

hoofdstuk daarna beschrijft het kenmerk 'Verantwoordelijkheidsbereik'. In beide hoofdstukken wordt ingegaan op de uitleg van het kenmerk, de invullingen ervan op basis van de gegevens die de fondsen hebben aangeleverd en, waar nodig, een inventarisatie van mogelijke alternatieven voor het organisatiekenmerk. In Hoofdstuk 4 staan de conclusies en in het laatste hoofdstuk staat het model beschreven zoals Ecorys het ministerie adviseert om de bezoldiging van bestuurders van cultuurfondsen te bepalen.

2 Probleemoplossing

2.1 Voorgestelde indicatoren voor 'Probleemoplossing'

Berenschot geeft aan dat ten aanzien van het kenmerk 'Probleemoplossing' twee indicatoren bruikbaar zijn:

1. De hoogte van het budget van de fondsen. Deze valt uiteen in het totaal aan beschikbaar budget vanuit het Ministerie ten behoeve van de bedrijfsvoering en het doel van het betreffende cultuurfonds.
2. Het aantal ingediende en te verwerken aanvragen.

Ten aanzien van het aantal ingediende en te verwerken aanvragen stelt Berenschot voor om een weging aan te brengen. Niet elke aanvraag vraagt een vergelijkbaar probleemoplossend vermogen voor de topfunctionaris. De volgende driedeling wordt voorgesteld:

- Administratieve aanvragen: wegingsfactor 1;
- Tender en incidentele projectaanvragen: wegingsfactor 3;
- Aanvragen voor 2-jarige financiering: wegingsfactor 4.

Uit ons onderzoek blijkt deze driedeling niet goed werkbaar is, omdat het onderscheid in deze typen aanvragen niet goed te maken is. Ook blijkt deze indeling niet uniform en transparant uit openbare verslagen af te leiden. Een onderscheid in niet-meerjarige en meerjarige aanvragen is wel eenvoudig en eenduidig te maken. Om die reden stellen wij een tweedeling voor:

- Niet-meerjarige aanvragen: wegingsfactor 1;
- Meerjarige aanvragen; wegingsfactor 2.

De combinatie van deze factoren leidt dan tot de volgende waardering:

Tabel 2.1 Organisatiekenmerk: Probleemoplossing

Indicatoren	Normaal		Hoog		Bijzonder hoog
Omvang budget	tot € 20 mln.		€ 20 tot 40 mln.		€ 40 mln. en hoger
Gewogen aantal aanvragen	tot 1000		1000 tot 1300		1300 en hoger
	=	><	=	><	=
Score	117	126	136	144	156
Schaal	A	A	A	B	B

Bron Berenschot, 2012

Berenschot raadt aan om nader onderzoek te doen naar het aantal aanvragen en de weging tussen de soorten aanvragen, en tevens het te verwachten aantal vanaf 2013.

We hebben dat onderzoek gedaan op basis van de huidige beschikbare stukken.

2.2 Omvang budget

Allereerst is gekeken naar de hoogte van het budget van de fondsen. Deze valt uiteen in het totaal aan beschikbaar budget vanuit het Ministerie ten behoeve van de bedrijfsvoering en het doel van het betreffende cultuurfonds.

2.2.1 *Alternatieven voor het bepalen van 'Omvang budget'*

De omvang van het budget zou op verschillende manieren kunnen worden bepaald:

1. De door het fonds verleende subsidies;
2. De gerealiseerde subsidie van OCW;
3. Het totaal aan ontvangen subsidies (inclusief overige subsidies);
4. Het totaal aan inkomsten (subsidies OCW, overige subsidies en directe opbrengsten);
5. De beschikkingen van OCW en andere relevante ministeries, voor de toekomstige periode.

Om grote jaarlijkse fluctuaties te voorkomen, kan ook gemiddeld worden over een aantal jaren. We werken de alternatieven hieronder kort uit.

Alternatief 1). De door het fonds verleende subsidies.

Dit geeft op zich een goede indicatie van de omvang van het fonds. Vanuit het streven om van de door OCW ontvangen subsidie een zo groot mogelijk deel te verlenen aan de sector, zou dit een goede indicator kunnen zijn. Echter de cijfers kunnen per jaar erg verschillen waardoor het meetmoment van grote invloed is op de uitkomst ervan. Ook worden niet alle uitgaven van de fondsen gedaan aan de hand van subsidieverlening. Fondsen ondernemen ook zelf activiteiten die, wanneer wordt gerekend met subsidieverleningen, niet worden meegeteld voor het criterium 'Probleemoplossing'.

Alternatief 2). De gerealiseerde subsidie van OCW;

Dit heeft hetzelfde nadeel als alternatief 1: het meetmoment is beslissend voor de uitkomst van de meting. Daarnaast krijgen de fondsen de beschikking in een keer toegezegd, en kunnen de fondsen de beschikking naar eigen inzicht verspreiden over de periode waarvoor de beschikking is uitgegeven. De wijze waarop de fondsen het budget verdelen is bijvoorbeeld afhankelijk van het moment waarop meerjarige subsidie verleend (en uitbetaald) worden. Hierdoor ontstaan grote verschillen tussen de verleende en gerealiseerde subsidie per jaar.

Tabel 2.2 Baten en verleende subsidies rijkscultuurfondsen 2012

	Stimulerings- fonds Creatieve Industrie	Filmfonds	Letteren fonds	Fonds Cultuur participatie	Fonds Podium kunsten	Mondriaan Fonds
Omvang subsidies						
Verleende subsidies	€ 8.598.260	€36.002.349	€ 6.885.022	€ 5.100.657	€ 17.791.441	€ 36.969.856
Activiteitenlast	€ 4.174.636	€ 2.804.427	€ 2.485.132	€ 1.250.450	€ 685.201	€ 3.910.720
Totaal activiteitenlast	€ 12.772.896	€38.806.776	€ 9.370.154	€ 6.351.107	€ 18.476.642	€ 40.880.576
Ontvangen subsidies en opbrengsten						
Beschikking OCW 2012	€ 7.976.418*	€ 35.225.252	€ 6.252.124****	€ 17.877.982	€ 58.814.791	€ 40.050.767**
Subsidie OCW (realisatie)	€ 13.376.234	€ 38.755.924	€ 11.802.853	€ 8.482.384	€ 24.091.933	€ 49.000.714
Overige subsidies en bijdragen	€ 432.384	€ 1.737.910***	€ 137.795		€ 360.405	€ 2.865.047
Directe opbrengsten	€ 153.569	€ 162.941	€ 428.689	€ 401.636	€ 1.019.208	€ 724.126
Indirecte opbrengsten	€ 0	€ 7.610	€ 0			
Totaal baten	€ 13.962.187	€ 38.926.475	€ 12.369.337	€ 8.884.020	€ 25.471.546	€ 52.589.887

* Incl. toekenning voor taken Mondriaan Fonds.

** Excl. toekenning voor taken Mondriaan Fonds aan Stimuleringsfondsen.

*** Dit betreft de bijdrage voor Eurimages (€ 909.010) en de BTW-overeenkomst (€ 828.900). Bron: opgave door Filmfonds.

**** Dit betreft de beschikking voor het Fonds voor de Letteren. Inclusief het bedrag voor de fusiepartner NLPVF gaat het om een bedrag van € 10.806.742 (exclusief kosten fusie).

Het bovenstaande blijkt uit de jaarrekeningen van 2012. Bij het vergelijken van de cijfers van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Fonds Podiumkunsten is goed te zien hoe groot de verschillen kunnen zijn in aandeel verleende subsidie ten opzichte van de totale activiteitenlast.

Alternatief 3). Het totaal aan ontvangen subsidies (inclusief overige subsidies);

Dit geeft derhalve de omvang van een fonds beter aan. De omvang van de verleende en de gerealiseerde subsidie komt tenslotte ook voort uit de totaal ontvangen subsidie. Zoals eerder vermeld, komt echter de gerealiseerde subsidie per jaar niet overeen met de gemiddelde beschikte subsidie per jaar.

Alternatief 4). Het totaal aan inkomsten (subsidies OCW, overige subsidies en directe opbrengsten);

Dit zou een goede indicator kunnen zijn, omdat het rekenen met de totale opbrengst ook tot uitdrukking brengt dat fondsen eigen inkomsten kunnen verwerven. Nadeel is wel dat de omvang van de directe opbrengsten moeilijk te voorspellen is. Ook is de subsidie die de fondsen van het Rijk ontvangen, hetgeen waar ze zich over moeten verantwoorden, wat het rechtvaardigt de fondsen hierop 'af te rekenen'.

Alternatief 5). De beschikkingen van OCW en andere relevante ministeries, voor de toekomstige periode.

Dit alternatief heeft de voorkeur. Om tijdig en met zo min mogelijk invloed van jaarlijkse fluctuaties in subsidieverstrekingen een oordeel te kunnen geven over de omvang van het budget van een cultuurfonds, adviseren we te kijken naar de beschikking. Het betreft de beschikkingen die zijn toegekend over een periode van vier jaar door het ministerie van OCW en overige ministeries. Eventueel kan in de beoordeling van de "omvang budget" meegenomen worden dat fondsen naast de subsidie ook overige subsidies en bijdragen ontvangen. Dat verandert op dit moment niet aan

de indeling in zwaarte, maar zou in de toekomst, indien er meer private opbrengsten gegenereerd worden, tot een andere indeling kunnen leiden.

2.2.2 Conclusie ten aanzien van het kenmerk 'Omvang budget'

Het advies is om bij het bepalen van "Omvang budget" uit te gaan van de beschikkingen die over een periode van vier jaar zijn afgegeven door de ministeries (alternatief 5). In de beschikkingen staat veelal aangegeven aan de hand van welke verdeling de beschikking per jaar wordt uitbetaald. Om het effect van fluctuaties in de uitbetaling per jaar uit te schakelen, stellen wij voor te werken met de gemiddelde beschikking per jaar.

2.2.3 Omvang budget: gegevens van de fondsen

Nadat een keuze is gemaakt over de wijze waarop de omvang van het budget vastgesteld kan worden, zijn gegevens van de cultuurfondsen op deze wijze verzameld en bij elkaar gezet. In Tabel 2.3 staan de gegevens, die zijn gebaseerd op beschikkingen voor de periode 2013-2016, van alle relevante ministeries. Een aantal fondsen voert ook programma's uit in opdracht van BZ: de bedragen zijn opgenomen in de beschikkingen van OCW.

Tabel 2.3 Beschikbare kengetallen fondsen 2013-2016

Beschikkingen 2013-2016	Stimulerings- fondsen		Letteren fondsen	Fonds	Fonds	Mondriaan Fonds
	Creatieve Industrie	Filmfondsen		Cultuur Participatie	Podium kunsten	
OCW**	€ 57.748.991	€ 117.927.938	€ 41.556.266	€ 89.197.800	€ 178.817.599	€ 125.135.901
I&M	€ 3.240.000					
Overige		€ 5.270.132*			€ 880.000	€ 500.000
Totaal	€ 60.988.991	€ 123.198.070	€ 41.556.266	€ 89.197.800	€ 179.697.599	€ 125.135.901
Gemiddeld per jaar	€ 15.247.248	€ 30.799.518	€ 10.389.067	€ 22.299.450	€ 44.924.399	€ 31.408.975

* Betreft Eurimages Filmfonds en SBTW-overeenkomst Filmfonds voor periode van 4 jaar.

** Dit is inclusief de beschikkingen van het ministerie van Buitenlandse Zaken (HGIS). Het Fonds Podium Kunsten ontvangt daarnaast 220.000 euro per jaar voor de Bezoekersregeling van BuZa.

2.3 Gewogen aantal aanvragen

2.3.1 Operationalisering van 'Gewogen aantal aanvragen'

Het tweede deel van de samengestelde criterium 'Probleemoplossing' bestaat uit het aantal (gewogen) subsidieaanvragen. Om per fonds het gewogen aantal aanvragen vast te stellen, adviseert Berenschot om onderscheid te maken naar drie soorten aanvragen:

- Administratieve aanvragen: wegingsfactor 1;
- Tender en incidentele projectaanvragen: wegingsfactor 3;
- Aanvragen voor 2-jarige financiering: wegingsfactor 4.

Bij het gebruik van het aantal (gewogen) aanvragen per fonds om zodoende een inschatting te kunnen maken van de (toekomstige) hoeveelheid werk dat er in een fonds omgaat, zijn twee zaken van belang om rekening mee te houden; het veranderd cultuurfondsenlandschap en de wijze van registratie van aanvragen door de cultuurfondsen. Beide onderwerpen lichten we kort toe.

Veranderd landschap cultuurfondsen

Sinds 2010 zijn er in het fondsenlandschap een aantal ingrijpende veranderingen doorgevoerd:

- de fusie van het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds en het Nederlands Fonds voor de Letteren in één Letterenfonds vanaf 2010;
- de fusie van de Mondriaan Stichting en het fonds BKBV tot het Mondriaan Fonds per 30 december 2011;
- de omvorming van het Stimuleringsfonds Architectuur tot Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. Taken voor architectuur en vormgeving van het Mondriaan Fonds zijn met ingang van 2012 overgeheveld naar het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie;
- verlaging van de budgetten met ingang van 2013.

De invloed van deze fusies op de fondsen is verschillende geweest. Bij sommige fondsen zijn fusies gepaard gegaan met een herverdeling van taken. Niet alle fusies hebben een directe invloed op het aantal aanvragen. Maar indirect kunnen ze wel het te verwachten aantal aanvragen onzekerder maken. Zo kunnen de fondsen regelingen aanpassen, bijvoorbeeld door 'toelatingseisen' te formuleren, om zo het aantal aanvragen meer in de pas te laten lopen met een gekrompen organisatie. Verlaging van budgetten maakt het aantal te verwachten aanvragen dat de fondsen de komende jaren te verwerken krijgen onzeker(der).

Om te kunnen onderbouwen waarom voor een bepaalde toedeling van de fondsen naar de salarisschalen is gekozen, gebruiken we cijfers uit het verleden. Ondanks de veranderingen in het fondsenlandschap bieden deze cijfers inzicht in de trends in het aantal aanvragen en kan op basis van deze trends een inschatting worden gemaakt van het toekomstig aantal aanvragen van een cultuurfonds.

Om zoveel mogelijk recht te doen aan de veranderingen die zich in de cultuursector hebben voorgedaan, is de inschatting van het aantal aanvragen voor de jaren 2013 t/m 2016 gemaakt op basis van het voortschrijdend gemiddelde van de vier voorgaande jaren⁵.

Haalbaarheid van het meten van 'Gewogen aantal aanvragen'

Op basis van jaarverslagen, jaarrekeningen en de uitdraai van de administratiesystemen van de fondsen hebben we het aantal subsidieaanvragen en -honoreringen voor de periode 2009 t/m 2013 (voor zover mogelijk) onderzocht om zodoende de verdeling naar de weegfactoren te maken. Een samenvatting van de belangrijkste gegevens per fonds is te vinden in Bijlage 2.

Op basis van openbare bronnen is de driedeling die Berenschot hanteert in administratieve aanvragen, tender en incidentele projectaanvragen en aanvragen voor 2-jarige financiering, in ieder geval niet voor alle fondsen eenduidig te maken. Ook kan moeilijk worden ingeschat hoe complex of arbeidsintensief een bepaald soort aanvraag is. Aanvullende informatie, aangeleverd door de fondsen, levert wel nauwkeurige informatie op over het onderscheid in meerjarige en niet-meerjarige aanvragen.

2.3.2 Conclusies ten aanzien van 'Gewogen aantal aanvragen'

We concluderen dat het aantal gewogen aanvragen een goede indicator is om de mate van 'Probleemoplossing' van een fonds vast te stellen. De wijze waarop Berenschot het aantal aanvragen heeft geoperationaliseerd, levert echter bij de dataverzameling problemen op. In tegenstelling tot het onderscheid in administratieve, projectmatige- en meerjarige aanvragen is de

⁵ Het geschatte aantal aanvragen in 2013 is bepaald door het gemiddelde te nemen over de jaren 2009 tot en met 2012, het geschatte aantal aanvragen in 2014 is vastgesteld op basis van het gemiddelde van de aanvragen in 2010 tot en met 2013 et cetera.

uitsplitsing 'meerjarige' versus 'niet-meerjarige' aanvragen wel op een eenduidige manier uit de administratie van de fondsen te halen. Om wel een onderscheid te kunnen maken in het soort aanvragen, stellen we voor alleen de weging voor meerjarige aanvragen te continueren. Daar het maximaal tweejarige aanvragen betreft, is ons advies de meerjarige aanvragen twee keer zo zwaar mee te laten tellen als niet-meerjarige aanvragen⁶.

De berekening van het gewogen aantal aanvragen wordt dan als volgt uitgevoerd:

- Niet-meerjarige aanvragen: wegingsfactor 1;
- Meerjarige aanvragen; wegingsfactor 2.

Door een inschatting van het toekomstige aantal aanvragen te maken op basis van het voortschrijdend gemiddelde van de vier voorgaande jaren⁷, worden fluctuaties in de cijfers door organisatorische- (bijvoorbeeld door een fusie) en/of economische omstandigheden (bijvoorbeeld door de recessie) zoveel mogelijk uitgeschakeld. Op deze manier zijn veranderingen in de omgeving en organisatie minder van invloed op het verwachte aantal aanvragen in de komende periode.

2.3.3 'Gewogen aantal aanvragen': gegevens van de fondsen

Op basis van de gegevens van de fondsen uit goedgekeurde jaarrekeningen, is vervolgens een overzicht gemaakt van het aantal meerjarige en niet-meerjarige aanvragen. Tabel 2.4 Beschikbare kengetallen fondsen toont het overzicht van het totaal aantal gewogen aanvragen per fonds.

De oorspronkelijke categorisering van de Berenschot-puntentelling, zoals weergegeven in Tabel 2.1, kan behouden blijven omdat de spreiding van de budgetten en het aantal aanvragen binnen de categorieën blijft.

---

⁶ Het Fonds Podiumkunsten werkt ook met 4-jarige regelingen, waarbij de aanvraag na 2-jaar verlengd moet worden. Een dergelijke regeling wordt dan twee keer meegerekend als meerjarig, en in het jaar van hernieuwde aanvraag dus ook twee keer gewogen (in totaal dus vier keer).

⁷ Het geschatte aantal aanvragen in 2013 is bepaald door het gemiddelde te nemen over de jaren 2009 tot en met 2012, het geschatte aantal aanvragen in 2014 is vastgesteld op basis van het gemiddelde van de aanvragen in 2010 tot en met 2013 et cetera.

Tabel 2.4 Beschikbare kengetallen fondsen

	Stimulerings fonds Creatieve Industrie		Filmfonds****	Letterenfonds	Stichting Fonds voor Cultuur participatie	Fonds Podium Kunsten	Mondriaan Fonds
2009							
Totaal aantal aanvragen	468	1.794	803	1.058	2.103	4.137	
Aantal niet-meerjarig	468	1.338	803	983	1.568	3.897	
Aantal meerjarig	0	456	0	75	535*	258	
Totaal aantal aanvragen gewogen	468	2.250	803	1.133	2.638	4.413	
2010							
Totaal aantal aanvragen	407	1.799	643	1.179	2.038	4.244	
Aantal niet-meerjarig	407	1.338	643	1.026	1.836	3.843	
Aantal meerjarig	0	456	0	153	202	401	
Totaal aantal aanvragen gewogen	407	2.255	643	1.332	2.240	4.645	
2011							
Totaal aantal aanvragen	385	1.637	1.195	902	1.784	3.727	
Aantal niet-meerjarig	385	1.180	883	868	1.364	3.335	
Aantal meerjarig	0	457	312	34	420	392	
Totaal aantal aanvragen gewogen	385	2.094	1.507	936	2.204	4.119	
2012							
Totaal aantal aanvragen	1.114	1.605	1.134	893	1.444	4.783	
Aantal niet-meerjarig		1.209	864	712	1.331	4.035	
Aantal meerjarig	10	396	270	181	113	748	
Totaal aantal aanvragen gewogen	1.124	2.001	1.404	1.074	1.557	5.531	

* Betreft 333 vierjarige regelingen en 202 tweejarige regelingen. In de toekomst worden vierjarige regelingen in de praktijk na twee jaar opnieuw bekeken. In het jaar van verlenging telt de aanvraag dan weer mee.

**** Bij het Filmfonds zijn de aanvragen van Eurimages en Samenwerkingsprojecten Filmfonds in deze tabel niet meegenomen. Zie de bijlage voor een toelichting.

3 Verantwoordelijkheidsbereik

3.1 Voorgestelde indicatoren voor 'Verantwoordelijkheidsbereik'

Berenschot hanteert ten aanzien van het kenmerk 'Verantwoordelijkheidsbereik' de volgende definitie:

'De impact en de zichtbaarheid van de instelling op het werkveld en de maatschappij.'

Het voorstel van Berenschot is om de impact van een instelling te meten aan de hand van de mate waarin de media, bij een normale bedrijfsvoering, een beroep doet op de bestuurder.

Het gaat niet om exposure bij ongevallen, fouten in de bedrijfsvoering of (individuele) functioneringsonderwerpen. Het betreft exposure die inhoudelijk gericht is op de doelstelling van de instelling. Dit aspect maakt duidelijk wat de waarneembare impact is op de samenleving en de Nederlandse burger.

De volgende puntentelling wordt daarbij gebruikt:

Tabel 3.1 Organisatiekenmerken: Verantwoordelijkheidsbereik

Indicator	Normaal		Hoog		Bijzonder hoog
Impact en zichtbaarheid	Service gerichte positie in sector		Leidende positie in sector		Dragende kracht in sector
	=	><	=	><	=
Score	54	60	66	72	81

Bron: Berenschot, 2012

De mate waarin de media een beroep doet op de bestuurder is echter lastig vast te stellen wanneer de media hiervoor als bron wordt gebruikt. De media is een containerbegrip waaronder zeer diverse organisaties vallen. In het model van Berenschot gaat het alleen om media-aandacht die niet het resultaat is van negatieve incidenten. De mate waarin een fonds media-aandacht heeft gegenereerd en de grens tussen positieve en negatieve aandacht kan echter zeer discutabel zijn. Ook wanneer er andere bronnen geraadpleegd worden voor de hoeveelheid media-aandacht, zoals experts of de betrokken fondsen zelf, kan dit tot zeer subjectieve uitkomsten leiden. Wij denken dat gezocht moet worden naar meetbare, toerekenbare en relevante indicatoren om maatschappelijke impact en zichtbaarheid vast te stellen.

3.2 Alternatieven voor 'Verantwoordelijkheidsbereik'

Bij impact en zichtbaarheid van een fonds gaat het volgens ons om de waarde die het fonds heeft voor het veld waar het zich voor inzet, oftewel voor degene die gebruik maken van de diensten van het fonds. Een culturele sector waarin relatief weinig private geldbronnen aangeboord kunnen worden en waar relatief weinig andere subsidieverstrekkingen zijn, is in hoge mate afhankelijk van het rijkscultuurfonds in die sector. Dat maakt dit fonds een dragende kracht in die sector.

Om de waarde van een fonds vast te stellen (en de fondsen onderling met elkaar te kunnen vergelijken) is er een aantal richtingen waar we aan kunnen denken:

1. De verhouding tussen het subsidiebudget van het fonds en het totaal aan beschikbaar privaat en publiek budget voor die deelsector. Oftewel, de verhouding van de subsidie van het fonds ten opzichten van de totale geldstroom in die sector;
2. De werkgelegenheid (aantal bedrijven/vestigingen, fte) in die deelsector. In dat geval kijken we meer naar de omvang van de sector waaraan het fonds bijdraagt.
3. Output van het fonds. Bijvoorbeeld aan de hand van de bijdrage die het fonds levert aan culturele verscheidenheid en/of het aanboren van nieuwe doelgroepen in die deelsector.
4. Omvang van het fonds en “span of control” van de directeur: het aantal mensen dat aangestuurd wordt.

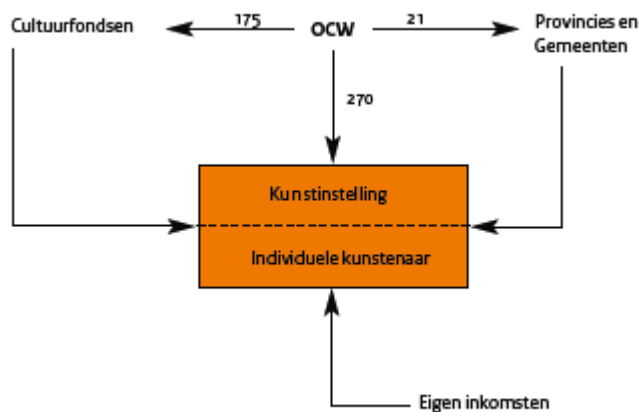
De alternatieven werken we in de volgende paragrafen een voor een uit.

3.2.1 *Alternatief 1. Subsidiebudget fonds vs. totale opbrengsten deelsector*

De totale opbrengsten in een sector proberen wij zo ver mogelijk uit te splitsen naar:

- Subsidie OCW;
- Subsidie provincies en gemeenten (zie onder).

Figuur 3.1 Financieringsstromen kunsten. Bedragen 2011 (x1 mln.).

Bron Kerncijfers 2007-2011. Ministerie van OCW.

In de data gebruikt in de publicatie Kerncijfers 2007-2001 ontbreken de cijfers van de volgende, volgens ons noodzakelijke variabelen:

- Subsidie andere ministeries;
- Subsidie private fondsen (VSB fondsen, Prins Bernard Cultuurfonds, SNS Reaal Fonds);
- Publieke/eigen inkomsten.

Vooralsnog hebben we geen bron gevonden met daarin bovenstaande stromen, onderverdeeld naar de deelsectoren van de fondsen. In Trends in Beeld 2012 staat wel de totale omvang van de sector en het percentage privaat. Dat doet vermoeden dat er onderliggende data zijn, die voor dit doel te gebruiken zijn. Navraag heeft geleerd dat de betreffende indicatoren nog in ontwikkeling zijn.

3.2.2 *Alternatief 2. Werkgelegenheid in de deelsector*

Om de werkgelegenheid per deelsector te bepalen kunnen gegevens uit LISA⁸ (Landelijk Informatie Systeem Arbeidsorganisaties⁹) gebruikt worden. In de gegevens set is onder andere per vestiging bekend hoeveel parttime- en fulltime werknemers werkzaam zijn (incl. uitzendkrachten).

Deze kenmerken zijn per deelsector te genereren uit de LISA-data. LISA is een databestand met gegevens over alle bedrijven (plus vestigingen) in Nederland sinds 1996 waar betaald werk wordt verricht. De kerngegevens per vestiging hebben een ruimtelijke component (adresgegevens) en een sociaaleconomische component (werkgelegenheid en economische activiteit). De sector Kunst en Creatieve industrie in het register standaard bedrijvenindeling (SBI2008) van LISA is onderverdeeld in de volgende bruikbare componenten per fondsen:

Fonds voor de Creatieve Industrie

71.11	Architecten
71.111	Architecten (geen interieurarchitecten)
74.101	Commercieel- en grafisch ontwerp
74.102	Industrieel design en productontwerp
74.103	Interieur- en ruimtelijk ontwerp

Mondriaan Fonds

90.03	Schrijven en overige scheppende kunst
90.03.02	Scheppende kunst en documentaire schrijvers
91.01.2	Kunstuitleencentra
91.02	Musea, kunstgalerieën en –expositieruimten
91.02.1	Musea
91.02.2	Kunstgalerieën en –expositieruimten

Nederlands Fonds Podiumkunsten

90.01.1	Beoefening van podiumkunst
90.01.2	Producenten van podiumkunst
90.02	Dienstverlening voor uitvoerende kunst
90.04	Theaters, schouwburgen en evenementenhallen
90.04.1	Theaters en schouwburgen
90.04.2	Evenementenhallen

Nederlands Filmfonds

59.111	Productie van films (geen televisiefilms)
59.112	Productie van televisiefilms

Fonds Cultuurparticipatie

-Nvt (geen bruikbare componenten in LISA)

Nederlands Letteren fonds

90.03	Schrijven en overige scheppende kunst
90.03.01	Journalistiek
90.03.02	Scheppende kunst en documentaire schrijvers
91.01	Culturele uitleencentra en openbare archieven
91.01.1	Openbare bibliotheken
91.01.9	Overige culturele uitleencentra en openbare archieven

⁸ Er is expliciet niet gekozen om cijfers van het CBS te gebruiken omdat de ervaring leert dat deze cijfers, zeker op een lager aggregatieniveau, niet volledig zijn. De sector cultuur of creatieve industrie wordt bijvoorbeeld wel onderscheiden maar bibliotheken, musea en natuurbehoud vormen een categorie.

⁹ www.lisa.nl

Dit overzicht is een eerste aanzet en laat zien dat niet bij alle fondsen op een “natuurlijke” manier in te delen zijn in bepaalde economische sectoren. Het Fonds Cultuurparticipatie is bij een dergelijke indeling niet aan bepaalde sectoren toe te delen aangezien het fonds een zeer brede doelgroep heeft waardoor het soort projecten veelal sectoroverstijgend ingezet wordt.

3.2.3 *Alternatief 3. Output van het fonds*

Bij de output van het fonds kan gedacht worden aan de specifieke bijdrage die het fonds levert aan de sector. Dit is een veel zachtere indicator dan de hierboven beschreven indicatoren maar zou een rol bij de bepaling van de bezoldiging kunnen spelen. Net zoals van het cultuuraanbod in Nederland verwacht wordt dat het divers en innovatief is, zou dat logischerwijs ook van de fondsen verwacht kunnen worden.

Uit de reeds verkregen informatie van de fondsen zijn, bij een eerste inventarisatie, de volgende mogelijke indicatoren gevonden:

- % Nieuwe aanvragers: bereik en innovatie van het aanbod;
- Verhouding werkzaamheden subsidietoekenning vs. andere activiteiten (zoals onderzoek, kennisdeling etc.): meerwaarde van het fonds ten opzichte van de taak als subsidieverstrekker.

3.2.4 *Alternatief 4. Omvang van het fonds en span of control directeur*

Omdat de onderzochte alternatieven niet haalbaar bleken, is ook onderzocht of het aantal mensen dat aangestuurd wordt door de directeur, als indicator gebruikt kan worden.

In Tabel 3.2 is de omvang van de fondsen tussen 2009 en 2014 opgenomen. Bij alle fondsen, ook de fondsen die in de tussentijds zijn gefuseerd, is het aantal fte opgenomen zoals in de jaarrekeningen van de organisaties staat beschreven. Het aantal fte in 2014 is een inschatting die de bestuurders van de fondsen gemaakt hebben. Alleen het Filmfonds heeft geen inschatting van het aantal fte in 2014 kunnen geven, daarom hebben we het aantal fte van 2013 overgenomen.

Tabel 3.2 Beschikbare kengetallen fondsen

	Fonds voor de Creatieve Industrie		Letteren fonds	Fonds Cultuur Participatie	Fonds Podium Kunsten*	Mondriaan Fonds**
Fte 2009	7,5		14,3	18,1	48,1	37,5
Fte 2010	9	19,58	32	21,7	49	39,3
Fte 2011	12,5	21,75	31,9	21,7	50,3	39,3
Fte 2012	16,7	22,55	32,8	23	51,1	31,2
Fte 2013	18	26	30,36	20,12	40,5	33,6
Fte 2014 (schatting door het fonds)	18,4	26	29	17,7	38,8	30,2

* De voor de periode 2009-2012 vermelde aantallen zijn berekend op basis van de werkelijk verloonde aantallen uren in een verslagjaar. Vooral in de jaren 2011 en 2012 vielen die relatief hoog uit door vervanging bij langdurige ziekte en zwangerschapsverlof.

** Voor de jaren 2009, 2010 en 2011 betreft dit gecombineerde cijfers van het Fonds BKVK en de Mondriaan Stichting

Het Fonds Cultuurparticipatie kent naar schatting van de bestuurder in 2014 het laagste aantal fte (17,7 fte), het Fonds Podiumkunsten kent dat jaar de grootste omvang met zo'n 44,9 fte. Voor de puntenverdeling kunnen we derhalve dezelfde categorisering aanhouden zoals we gebruiken bij de

indicator budget; minder dan 20, tussen de 20 en 40 en meer dan 40. Bij het bepalen van het verantwoordelijkheidsbereik aan de hand van het aantal fte, gebruiken we de puntentelling zoals Berenschot heeft voorgesteld.

Tabel 3.3 Organisatiekenmerken: Verantwoordelijkheidsbereik

Indicator	Normaal	Hoog		Bijzonder hoog
Fte	<20 fte	20-30 fte	20– 40 fte	> 40 fte
Score	54	60	66	72

Bron: Berenschot, 2012

3.3 Conclusie ten aanzien van alternatieven

De eerste drie alternatieven zijn na onderzoek afgefallen. Bij de operationalisering van mogelijke alternatieven voor het criterium 'Verantwoordelijkheidsbereik' zijn er een paar struikelblokken, waardoor de indicator niet bruikbaar voor het criterium blijkt:

- De (cijfermatige) informatie aanwezig bij de fondsen is niet (volledig) beschikbaar;
- Gegevens om het belang/ bereik van het fonds ten opzichte van de totale cultuursector te bepalen ontbreken;
- De indicator is niet van toepassing op de hele cultuursector en/of niet op eenduidige manier op te splitsen naar het werkveld per fonds.

Ondanks dat er in de afgelopen jaren grote stappen gemaakt zijn in de gegevensverzameling in de cultuursector, is er in veel gevallen nog sprake van meer ad hoc dataverzameling of alleen op bepaalde specifieke deelsectoren gerichte dataverzameling. Voor een betrouwbare indicator is het echter noodzakelijk dat de gegevens eenduidig en volledig zijn en met een bepaalde regelmaat verzameld worden. Maar bij het uitwerken van de mogelijke alternatieve indicatoren voor het criterium 'Verantwoordelijkheidsbereik' bleken veelal de landelijke cijfers over de cultuursector niet toereikend, met als gevolg dat de cijfers uitgesplitst naar de deelsector allerminst bruikbaar zijn.

Een groter probleem bij het vaststellen van de indicatoren is echter de grote variatie tussen de fondsen. De fondsen representeren in meer en mindere mate een bepaald werkveld of arbeidssector. Dit is echter bij het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Fonds Cultuurparticipatie niet het geval. Beide fondsen laten een bepaalde mate van overlap zien met meerdere economische sectoren. Daarnaast ondersteunt het Fonds Cultuurparticipatie initiatieven die voor de gehele cultuursector kunnen gelden. Omdat het terrein waarop deze fondsen werkzaam zijn moeilijk af te bakenen is en overlap kent met de andere fondsen is de output en het effect dat deze fondsen op de maatschappij hebben onmogelijk vast te stellen.

Het vierde alternatief (aantal fte's/ span of control directeur) is wel goed meetbaar, maar daar bestaat een ander bezwaar. Hier gaan we in het volgende hoofdstuk verder op in.

4 Conclusies

4.1 Terugkoppeling voorgestelde aanpak

Na het bureauonderzoek op basis van openbare stukken heeft er met alle bestuurders van de fondsen een gesprek plaatsgevonden waarin het gevolgde proces rondom het nieuwe bezoldigingssysteem en de uitkomsten ervan besproken zijn. In de gesprekken zijn de volgende onderwerpen aan bod gekomen:

- Uitleg onderzoeksopdracht Ecorys;
- Uitgangspunt onderzoek (advies bezoldigingssysteem Berenschot);
- Mogelijke alternatieven bezoldigingsmethodiek;
- Kritiek- en aandachtspunten vanuit het fonds op het concept nieuwe bezoldigingssystematiek.

Het voorgelegde concept voor het bezoldigingssysteem bestond uit de volgende criteria en indicatoren:

1. Organisatiekenmerk: 'Probleemoplossing':
  - A. Omvang budget in €
  - B. Gewogen aantal aanvragen: niet-meerjarig (x1), meerjarig (x2)
2. Organisatiekenmerken: 'Verantwoordelijkheidsbereik':
  - A. Aantal fte

Na deze eerste ronde gesprekken door Ecorys is in overleg met de begeleidingscommissie besloten om het aantal fte niet mee te nemen in de weging. Vervolgens is het conceptrapport opgesteld. Dit rapport is door de bestuurders afgewezen.

Vervolgens is een tweede serie gesprekken gevoerd, samen met OCW, waarin de bestuurders bezwaren hebben toegelicht. Naar aanleiding daarvan is besloten om de fondsen gelegenheid te geven aanvullende informatie aan te leveren.

4.2 Reacties bestuurders

Een van de inhoudelijke bezwaren die de fondsbestuurders aandragen, is dat de criteria 'Probleemoplossing' en 'Verantwoordelijkheidsbereik' onvoldoende nuances bevatten om volledig recht te doen aan hun werkzaamheden en verantwoordelijkheden. Complexiteit en verantwoordelijkheid worden bepaald door een veelheid aan factoren, zoals bijvoorbeeld de beoogde doelgroep van het fonds, de ervaring van de aanvragers, de "stelselverantwoordelijkheid" of de verhouding tussen het aantal aanvragen en andersoortige activiteiten van het fonds. Uit de gesprekken bleek ook dat ten aanzien van het criterium 'Verantwoordelijkheidsbereik', het hanteren van een objectieve maatstaf lastig is. Dat geldt in ieder geval voor de eerder door Berenschot voorgestelde indicator 'media-aandacht'. De mate waarin een fonds (positieve) media-aandacht genereert is niet op een objectieve manier vast te stellen.

Het vinden van een alternatief blijkt echter geen eenvoudige opgave. Het aantal fte van een organisatie, bijvoorbeeld, is op zich een objectieve indicator om 'Verantwoordelijkheidsbereik' vast te stellen, maar is om andere redenen ongeschikt als meetinstrument. In de eerste plaats is het aantal fte voor een belangrijk deel afhankelijk van de omvang van een fonds (beschikking in €), waarmee de toegevoegde waarde slechts gering is. Een tweede argument is dat fondsen met een minder efficiënte bedrijfsvoering beloond zouden worden voor het feit dat zij in verhouding meer

mensen in dienst hebben. Een derde argument tegen is dat de fondsen in de periode 2013-2016 moeten voldoen aan de norm dat de beheerlasten maximaal 10 procent van het totale budget mogen bedragen (dus ook kosten voor huisvesting, advisering, automatisering, enz.). Het aantal fte hangt daarbij sterk samen met de omvang van de beschikking en biedt daarom weinig meerwaarde.

4.3 Onze conclusie

Ecorys heeft de opdracht gekregen om de zes fondsen op basis van transparante, eenvoudige en objectieve gegevens in te delen in maximaal twee schalen. Het gaat niet om een functiewaarderingssystematiek, noch om een uitspraak over het salaris van de huidige bestuurders. Het gaat uitsluitend om een systematiek waarmee het salarisplafond in het kader van de WNT kan worden vastgesteld.

We adviseren OCW om alleen het criterium 'Probleemoplossing' (met de gecombineerde indicatoren omvang budget + gewogen aantal aanvragen) mee te nemen als kenmerk voor de hoogte van de beloning van bestuurders van cultuurfondsen.

Daarbij is het van belang dat de fondsen op eenduidige wijze rapporteren in hun jaarverslagen over het aantal meerjarige en niet-meerjarige aanvragen. We adviseren bovendien om op basis van de voorgestelde systematiek al in 2014 een herijking te doen, met name omdat veel fondsen het resultaat zijn van een (recente) fusie, waardoor de historische gegevens over het aantal aanvragen mogelijk beperkte voorspellende waarde hebben.

Eventueel kan aan de fondsen gevraagd worden om de systematiek verder te verfijnen, bijvoorbeeld door te onderzoeken of ook de aanvragen buiten de beschikkingen van het rijk, en de aanvullende financiering die men weet te organiseren, in de toekomst mogen worden meegeteld. Een goed moment voor een dergelijke discussie is waarschijnlijk de nieuwe ronde van beschikkingen in 2015. We adviseren om de gegevens al vanaf 2013 uniform te rapporteren, zodat er een gewogen gemiddelde kan worden berekend voor de jaren vanaf 2016¹⁰.

---

¹⁰ Een eenvoudig spreadsheet met daarin het aantal aanvragen per jaar, uitgesplitst naar niet-meerjarig en meerjarig, volstaat.

5 Voorgestelde aanpak

5.1 Toedeling salarisschalen

Ecorys adviseert het Ministerie van OCW om de toedeling van de bestuurders van de rijkscultuurfondsen aan de twee salarisschalen als volgt aan te pakken. De samengestelde criterium 'Probleemoplossing' is opgebouwd uit de omvang van het budget en het gewogen aantal aanvragen. De omvang van het budget is vastgesteld op basis van de gemiddelde beschikking vanuit de rijksoverheid¹¹.

Tabel 5.1 Organisatiekenmerk: Probleemoplossing

Indicator	Normaal		Hoog		Bijzonder hoog
Omvang budget	tot €20 mln.		€20 tot 40 mln.		€40 mln. en hoger
Gewogen aantal aanvragen	tot 1.000		1.000 tot 1.300		1.300 en hoger
	=	>>	=	>>	=
Score	117	126	136	144	156

Bron Berenschot, 2012

Aan de hand van de goedgekeurde jaarrekeningen over de periode 2009 tot en met 2012 is het aantal aanvragen geschat voor de periode 2013-2016.

Het beoordelingsmodel van Berenschot bevat een marge van minimaal 117 tot maximaal 156 punten (zie Tabel 5.1). De grens tussen de toekenning van een bestuurder aan schaal A of B ligt bij een score hoger dan 136 punten (het middelpunt van 117 tot 156 pnt.). Op basis van de cijfers van de fondsen is een overzicht gemaakt van de kengetallen voor de jaren 2009 tot en met 2016. In de volgende tabellen is per fonds aangegeven in welke schaal het fonds op basis van het onderhavige advies terecht zou komen.

Tabel 5.2 Uitwerking Stimuleringsfonds Creatieve Industrie

Stimuleringsfonds Creatieve Industrie								
Indicator	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Omvang budget	€3.981.274	€3.661.274	€7.861.274	€7.861.274	€18.224.253	€12.512.540	€17.800.331	€12.451.868
Gewogen aantal aanvragen	468	407	385	1.124	596*	628*	683*	758*
Score	117	117	117	126	117	117	117	117
Salaris schaal	A	A	A	A	A	A	A	A

*Schatting o.b.v. gemiddeld gewogen aantal aanvragen t-4.

¹¹ Incl. de beschikkingen van de ministeries EZ en I&M.

Tabel 5.3 Uitwerking Filmfonds

Filmfonds								
Indicator	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Omvang budget	€ 35.225.252	€ 35.225.252	€ 35.225.252	€ 35.225.252	€ 30.799.538	€ 30.799.538	€ 30.799.538	€ 30.799.538
Gewogen aantal aanvragen	2.250	2.255	2.094	2.001	2.150*	2.125*	2.093*	2.092*
Score	144	144	144	144	144	144	144	144
Salaris schaal	B	B	B	B	B	B	B	B

*Schatting o.b.v. gemiddeld gewogen aantal aanvragen t-4.

Tabel 5.4 Uitwerking Nederlands Letterenfonds

Letterenfonds								
Indicator	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Omvang budget	€ 6.252.124	€ 6.252.124	€ 6.252.124	€ 6.252.124	€ 10.389.067	€ 10.389.067	€ 10.389.067	€ 10.389.067
Gewogen aantal aanvragen	803	643	1.507	1.404	1.089*	1.160*	1.290*	1.236*
Score	117	117	126	126	117	126	126	126
Salaris schaal	A	A	A	A	A	A	A	A

*Schatting o.b.v. gemiddeld gewogen aantal aanvragen t-4.

Tabel 5.5 Uitwerking Stichting Fonds voor Cultuurparticipatie

Fonds Cultuurparticipatie								
Indicator	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Omvang budget	€ 11.052.177	€ 17.052.177	€ 17.052.177	€ 17.052.177	€ 22.299.450	€ 22.299.450	€ 22.299.450	€ 22.299.450
Gewogen aantal aanvragen	1.133	1.332	936	1.074	1.118	1.115	1.060	1.092
Score	126	126	117	126	136	136	136	136
Salaris schaal	A	A	A	A	A	A	A	A

*Schatting o.b.v. gemiddeld gewogen aantal aanvragen t-4.

Tabel 5.6 Uitwerking Fonds Podiumkunsten

Podiumkunsten								
Indicator	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Omvang budget	€ 60.514.791	€ 58.814.791	€ 58.814.791	€ 58.814.791	€ 44.924.399	€ 44.924.399	€ 44.924.399	€ 44.924.399
Gewogen aantal aanvragen	2.638	2.240	2.204	1.557	2.159*	2.040*	1.990*	1.936*
Score	156	156	156	156	156	156	156	156
Salarieschaal	B	B	B	B	B	B	B	B

*Schatting o.b.v. gemiddeld gewogen aantal aanvragen t-4.

Tabel 5.7 Uitwerking Mondriaan Fonds

Mondriaan Fonds								
Indicator	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Omvang budget	€ 41.150.767	€ 40.050.767	€ 35.850.767	€ 40.050.767	€ 31.408.975	€ 31.408.975	€ 31.408.975	€ 31.408.975
Gewogen aantal aanvragen	4.395	3.843	4.119	4.783	4.486*	4.508	4.474	4.563
Score	156	156	156	156	156	156	156	156
Salarieschaal	B	B	B	B	B	B	B	B

*Schatting o.b.v. gemiddeld gewogen aantal aanvragen t-4.

Op basis van de bovenstaande gegevens zijn de fondsen in te delen. Het Mondriaan Fonds, het Filmfonds en het Fonds Podiumkunsten zijn in te delen in schaal B. De Stichting Fonds voor Cultuurparticipatie, het Nederlands Letterenfonds en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie zijn in te delen in schaal A.

5.2 Procedure herijking

Met het onderhavige advies heeft het ministerie van OCW een model in handen om nu en in de toekomst de maximale bezoldiging van de bestuurders van cultuurfondsen vast te stellen. Naast de jaarlijkse indexering van de salarissen kan er binnen een vastgestelde periode een herijking van het model plaatsvinden, bijvoorbeeld binnen de vierjarige subsidiesystematiek. Tijdens de herijking worden de stappen gevolgd op basis waarvan het onderhavige advies is opgesteld. Indien er herijking plaats zou vinden bij de start van een nieuwe beschikkingenronde, gebeurt dit in het najaar van het jaar voorafgaand van de nieuwe beschikkingenronden, binnen de huidige cyclus zou dat 2016 zijn. Voor de herijking moeten de beschikkingen voor de nieuwe periode, 2017 -2020, beschikbaar zijn en moeten de jaarrekeningen van de cultuurfondsen over de periode 2013-2016 zijn goedgekeurd. Door het aantal aanvragen uit de periode 2013-2016 te gebruiken, kan voor ieder aankomend jaar afzonderlijk een inschatting gemaakt worden ten aanzien van het criterium 'Probleemoplossing'.

Bijlage I Analyse criterium 'Probleemoplossing'

Tabel 0.1 Goedgekeurde jaarrekeningen 2011

	St. Fonds Architectuur/ Fonds voor de Creatieve Industrie	NL. Letteren fonds	Nederlands Filmfonds	Fonds Cultuur participatie	Fonds Podium kunsten	Mondriaan Fonds
Complexiteit organisatie						
Beheerslasten personeel	€ 437.632	€ 759.2550	€ 1.814.574	€ 1.875.919	€ 3.636.039	€ 2.115.835
Beheerslasten materieel	€ 608.672	€ 1.039.818	€ 1.055.837	€ 548.314	€ 1.369.880	€ 1.409.064
Aantal fte	12,5	31,90	21,75		50,30*	38,25
Omvang subsidies						
Verleende subsidies	€ 5.248.494	€ 6.638.321	€ 35.274.171	€ 8.717.248	€ 15.256.425	€ 28.414.583
Overige activiteitenlasten	€ 3.444.592	€ 3.241.625	€ 2.870.411	€ 1.096.887	€ 17.834.903	€ 3.681.483
Ontvangen subsidies en opbrengsten						
Subsidie OCW (realisatie)	€ 9.685.818	€ 11.066.201	€ 38.116.232	€ 10.932.468	€ 22.518.657	€ 36.217.311
Overige subsidies en bijdragen	€ 51.274	€ 221.181	€ 0	€ 1.087.900	€ 174.443	€ 3.379.055
Directe opbrengsten	€ 132.075	€ 224.381	€ 200.475	€ 306.921	€ 2.367.288	€ 811.909
Totaal	€ 9.869.465	€ 11.511.763	€ 38.316.707	€ 12.327.289	€ 25.060.388	€ 40.408.275
Scores						
Bandbreedte aangepast	< 15 miljoen	< 15 miljoen	> 35 miljoen	< 15 miljoen	15-35 miljoen	> 35 miljoen
	Normaal	Normaal	Bijzonder hoog	Normaal	Hoog	Bijzonder hoog
Bandbreedte Berenschot	< 20 miljoen	< 20 miljoen	20-40 miljoen	< 20 miljoen	20-40 miljoen	20-40 miljoen
	Normaal	Normaal	Hoog	Normaal	Hoog	Hoog

* De voor de periode 2009-2012 vermelde aantallen zijn berekend op basis van de werkelijk verloonde aantallen uren in een verslagjaar. Vooral in de jaren 2011 en 2012 vielen die relatief hoog uit door vervanging bij langdurige ziekte en zwangerschapsverlof.

Bijlage II Aantal aanvragen

In deze bijlage geven we een overzicht van het aantal aanvragen per fonds, gebaseerd op informatie uit openbare bronnen. We hebben deze analyse uitgevoerd om te kijken of gegevens die gebruikt worden ter onderbouwing van het criterium "Aantal aanvragen", openbaar en transparant zijn. Ook de onderlinge vergelijkbaarheid is van belang: een verschillende weergave van cijfers in de diverse jaarrekeningen is daarom niet wenselijk.

We zijn uitgegaan van peiljaar 2011. Waar we de gegevens niet zelf konden vinden, zijn de fondsen geraadpleegd. Zij hebben vervolgens de benodigde gegevens, voorzien van toelichting, aangeleverd.

We adviseren om de fondsen vanaf 2013 uniform te laten rapporteren in hun jaarverslagen, over het aantal niet-meerjarige en meerjarige/ complexe aanvragen. Dit is noodzakelijk om het gewogen aantal aanvragen te kunnen bepalen.

Fonds Cultuurparticipatie

Het Fonds Cultuurparticipatie splitst in 2011 de toegekende subsidieaanvragen uit naar regeling. In totaal zijn er 997 aanvragen ingediend, en 282 gehonoreerd. Het aantal aanvragen en aantal honoreringen is niet helemaal met elkaar in relatie te brengen: zo is het bij de subsidie 'Internationaal' niet helder op basis van hoeveel aanvragen deze is verleend. In totaal is van 97% van het besteed budget bekend naar welke aanvragen dit is gegaan.

Stimuleringsfonds Creatieve Industrie

Het Fonds voor de Creatieve Industrie geeft geen uitsplitsing van het aantal aanvragen en honoreringen naar type regeling. Via de website is wel informatie te vinden over de omvang van de regelingen in 2013.

Tabel 0.1 St. Fonds Architectuur/ Fonds voor de Creatieve Industrie 2011

	2011
Aantal aanvragen	385
Aantal honoreringen	221
Verleend bedrag totaal (verleende subsidies + overige activiteitenlasten)*	€ 8.691.086
Verleende subsidies	€ 5.248.494

* Het totaal verleende bedrag is inclusief Dutch DFA programma. Exclusief het DDFA budget van € 2.733.696 gaat het om € 5.957.390.

Filmfonds

Tabel 0.2 geeft de informatie weer zoals opgenomen in het jaarverslag.

Tabel 0.2 Filmfonds 2011

	# Aanvragen	# Gehonoreerd	Besteed budget
Production	490	149	€ 31.528.810
Promotion/marketing	13	13	€ 230.950

	# Aanvragen	# Gehonoreerd	Besteed budget
Script & Project Development	423	194	€ 2.094.179
Distribution Subsidies	15	12	€ 226.839
Distribution youth films and arthouse films	51	26	€ 412.207
Special projects and other	83	69	€ 368.548
Postproduction	21	12	€ 390.170
Support internationalisation	13	13	€ 625.330
Bonus for succes	7	7	€ 51.805
Festivals and investment theatres	46	27	€ 390.500
Eurimages			€ 923.718
Other	14	14	€ 104.780
Exhibition scheme	3	3	€ 28.350
Postproduction direct grant	2	2	€ 270.000
Totaal	1181	541	€ 37.646.186

Aanvullend heeft het Filmfonds een toelichting gegeven op het aantal aanvragen, onderverdeeld naar totaal aantal aanvragen, complexe aanvragen en meerjarige aanvragen.

Realiseringsaanvragen wegen zwaarder

Bij het Filmfonds zijn de realiseringsaanvragen qua complexiteit, looptijd en arbeidsintensiteit van de aanvragen vergelijkbaar met “meerjarige” aanvragen. Veel van de projecten die het Filmfonds begeleidt hebben een meerjarig karakter: het kan 10 jaar duren voordat een film daadwerkelijk in de bioscopen verschijnt. De complexiteit en zwaarte blijkt uit de procedures en de workflow voor aanvragen van het Filmfonds.

In de jaarrekeningen is het aantal realiseringsaanvragen zichtbaar in de het overzicht “verdeling aanvragen naar bijdrage soort”.

- In 2009 zijn er 456 realiseringsaanvragen ingediend waarvan 144 zijn toegekend (pagina 2 bijlage 1 in jaarrekening 2009);
- In 2010 zijn er 456 realiseringsaanvragen ingediend waarvan 140 zijn toegekend (pagina 2, bijlage 1 jaarrekening 2010);
- In 2011 zijn er 457 realiseringsaanvragen ingediend en 140 zijn toegekend (pagina 58 jaarrekening 2011);
- In 2012 zijn er 396 realiseringsaanvragen ingediend waarvan 141 zijn toegekend (pagina 64 jaarrekening 2012).

Naast de realiseringsaanvragen, zijn er vanaf 2013 meerjarige aanvragen. Deze zijn nog niet in de jaarrekening 2012 geregistreerd, daar het Filmfonds pas meerjarige aanvragen subsidieert met ingang van 2013 (de tekst in het jaarverslag 2012 op pagina 39 verwijst daar naar). Het beschikbare budget hiervoor heeft het Fonds ook pas vanaf die datum voor deze regeling beschikbaar. Dit betekent dat in de jaarrekening 2013 het aantal aanvragen en toekenningen op deze regeling geregistreerd wordt. Er zijn 7 aanvragen ingediend waarvan er 3 zijn gehonoreerd. In principe zouden deze dus pas moeten meetellen vanaf 2013.

Hoewel de realiseringsaanvragen dus strikt genomen niet als “meerjarig” worden opgenomen in de jaarrekening, zijn er goede argumenten om deze aanvragen zwaarder te wegen.

Alleen aanvragen onder beschikking tellen mee voor de weging

Het in de jaarrekening geregistreerde aantal aanvragen, betreft aanvragen waaraan een beschikking van het Filmfonds is gekoppeld. Bij een aantal samenwerkingsprojecten is een andere

partij in de lead die de aanvragen registreert en namens de betrokken partners de aanvragers informeert indien deze niet zijn geselecteerd (deze betreffen One Night Stand, Hubert Bals+ en Teledoc). Het verschil in het aantal aanvragen betreft daarmee de aanvragen die niet worden geselecteerd omdat hier geen separate beschikking van het Filmfonds aan is gekoppeld. Op pagina 8 van de Film Facts & Figures of the Netherlands, September 2013 staat het aantal extra projecten dat het Filmfonds heeft beoordeeld in een dergelijk een samenwerkingsverband geregistreerd.

Wat betreft de Nederlandse vertegenwoordiging in Eurimages, het coproductiefonds van de Raad van Europa, is de taak om aanvragen te beoordelen en hierover te adviseren namens Nederland bij het Filmfonds belegd. Beschikkingen en betalingen lopen via Eurimages. Op pagina 8 van Film Facts & Figures of the Netherlands, September 2013 staat het totaal aantal aanvragen van 2009 tot en met 2012 geregistreerd.

Tabel 0.3 Filmfonds aantal aanvragen.

Financiële jaarrekening 2012		Inclusief Eurimage en Samenwerkingsprojecten Filmfonds		
Aanvragen	Totaal	Totaal	Inclusief: Eurimages Filmfonds	Inclusief: Samenwerkingsprojecten Filmfonds
2009	1.338	1.632	109	185
Complex	456	456		
Totaal	1.794	2.088		
2010	1.343	1.757	125	289
Complex	456	456		
Totaal	1.799	2.213		
2011	1.180	1.441	138	123
Complex	457	457		
Totaal	1.637	1.898		
2012	1.209	1.653	359	86
Complex	396	396		
Totaal	1.605	2.049		

Tabel 0.3 toont het totaal aantal aanvragen zien, inclusief en exclusief Eurimages en de overige samenwerkingsprojecten.

In de weging van het aantal aanvragen, en de inschaling van het Filmfonds, is ervoor gekozen om alleen het aantal aanvragen mee te nemen waaraan een beschikking is gekoppeld. Daar zijn een aantal redenen voor:

- Ook bij de omvang van het budget, gaan we alleuit van het totaal aan beschikkingen vanuit de Rijksoverheid. Reden daarvoor is dat deze redelijk goed voorspelbaar zijn en transparant;
- Omdat het criterium bij alle fondsen op gelijke wijze te kunnen toepassen, rekenen we voor de weging de overige aanvragen niet mee.

Het is te overwegen om in de toekomst deze aanvragen wel mee te rekenen. Echter, dan moet deze systematiek voor alle fondsen worden toegepast. Voor de uiteindelijke weging zal dat met de huidige schalen overigens geen invloed hebben.

Nederlands Letterenfonds

Het Letterenfonds geeft in een overzicht van prestatieafspraken, een gedetailleerd overzicht van het aantal aanvragen en honoreringen. In het jaarverslag wordt alleen onderscheid gemaakt in “aantal aanvragen” en “aantal eerste aanvragen”. Het Nederlands Letterenfonds heeft vervolgens op verzoek een overzicht aangeleverd waarin het aantal aanvragen (meerjarig en niet-meerjarig) is weergegeven.

Tabel 0.4 Nederlands Letterenfonds 2011

Naam regeling	Aantal aanvragen niet-meerjarig	Aantal aanvragen meerjarig
projectwerkbeurzen schrijvers		216
stimuleringsbeurzen schrijvers		50
schrijversbiografie		8
eregelden		23
literaire tijdschriften		12
meerjarige subsidies lit. manifestaties		3
verblijfsbeurzen - WIR buitenland	6	
reis- en verblijfsbeurzen binnenland WIR/NIAS/Vluchtstad	55	
reis- en verblijfsbeurzen Vertalershuis	46	
projectwerkbeurzen voor vertalers	265	
geïllustreerde kinder- en jeugdliteratuur	9	
Kousbroek-essay opdracht	2	
literaire uitgaven	30	
inc. subs. Lit. manifestaties en projecten	37	
internat. Lit. manifestaties en projecten	18	
schrijversprogramma buitenland	91	
translation grants	211	
productiesubsidies buitenland	56	
aanvullend honoraria vertalers uit het Nederlands	9	
intercultureel: projecten	14	
poëzie op scherm	34	
Totaal	883	312

Stichting Fonds voor Cultuurparticipatie

Onderstaande gegevens zijn aangeleverd door het Fonds voor Cultuurparticipatie. De lopende aanvragen langer dan 1 jaar zijn opgenomen als meerjarige aanvragen. Bijvoorbeeld: in 2010 zijn 79 meerjarige MIK aanvragen ontvangen. Deze zijn meegenomen als meerjarige aanvragen. Dezelfde systematiek is toegepast bij Plus-aanvragen van meer dan één jaar. Dit zijn meerjarige projectsubsidies die gedurende langere tijd door het fonds worden begeleid.

Tabel 0.5 Fonds Cultuurparticipatie 2011

Jaar	Aantal aanvragen	Regelingen
2009		
Tot. aantal aanvragen	1058	Plus (969), BIS(28), GePro (47), Overig (14)
Waarvan meerjarig	75	BIS, GePro
Niet meerjarig	983	
Tot aant. Gewogen	1133	
2010		
Tot. aantal aanvragen	1179	Plus (1056), BIS (28), GePro (47), Mik (79), HbvTw (38), Kosmopolis(3), Overig(3)
Waarvan meerjarig	153	Bestaand*: BIS (28), GePro (47) Nieuw: Mik (79), Hbtw (38) en Kosmopolis (3), Plus (2-jarig; 33)
Niet meerjarig	1026	
Tot aant. Gewogen	1332	
2011		
Tot. aantal aanvragen	902	BIS (28), GePro (47), Mik (19), HbTw (18), Plus (829), Mik (4), Kosmopolis (3), Overig (66) [vrijwilligers, internationaal en overig]
Waarvan meerjarig	34	Bestaand*: BIS (28), GePro (47), Mik (19), Hbvtw (18), Nieuw: Kosmopolis (3), Plus (2-jarig: 64 (- 33 aanvragen uit 2010) = 31)
Niet meerjarig	868	
Tot aant. Gewogen	936	
2012		
Tot. aantal aanvragen	893	Plus (673), BIS (28), GePro (47), Mik (19), Hbvtw (18), Hbvtw (2), Kosmopolis (3), TOM (54), CEK (54), Overig (110) [vrijwilligers, JMHM, internationaal en overig]
Waarvan meerjarig	181	Bestaand*: BIS (28), GePro (47), Mik (19), Hbvtw (18), Kosmopolis (3) Nieuw: Plus (2-jarig; 104 (-31 aanvragen uit 2011) = 73), TOM (54), CEK (54)
Niet meerjarig	712	
Tot aant. Gewogen	1074	

* De meerjarige aanvragen zijn alleen in het jaar van aanvraag meegeteld als meerjarig, om dubbeltellingen bij de weging te voorkomen.

Fonds Podiumkunsten

Gegevens uit de jaarrekening van Fonds Podiumkunsten zijn weergegeven in tabel 0.6. Er is sprake van tweejarige en vierjarige programma's en/of regelingen, projecten en individuele subsidies.

Tabel 0.6 Fonds Podiumkunsten: meerjarige subsidies 2011

Subsidieverleningen	Omvang
4-Jarigen regelingen	40.810.916
Afname en festivals	6.318.713
2-Jarigen regelingen	3.756.232
Projecten	2.952.284
Individuele subsidies en compositie	2.506.965
Internationalisering	1.235.550
Overige activiteiten	810.174
Subsidiebudget (excl. twee- en vierjarigen regelingen)	Aantal
Producties en reprises	96
Werkbeurzen en stipendia compositie	145
Reguliere programmering van podia	55
Programmering bestaande festivals	42
Programmering popmuziek	126
Reiskosten buitenland (snelloket)	178
Ontwikkelingsbeurzen	30
Werkbeurzen theaterteksten	5
Kleinschalige of incidentele programmering van podia (skip)	173
Internationalisering	35

- In een toelichting geeft het Fonds Podiumkunsten aan dat er onderscheid gemaakt moet worden tussen: de 4-jarige regeling
- andere meerjarige regelingen
- niet-meerjarige regelingen

De 4-jarige regeling is de regeling waar het Fonds min of meer voor is opgericht (fusie 2007). Daarbij is een fors bedrag aan subsidiebudget van OCW / Raad voor Cultuur overgeheveld naar het Fonds. In de periode 2009-2012 ging het bij deze regeling om 40 miljoen per jaar (jaarbudget Fonds ruim 60 miljoen). Voor de periode 2013-2016 is dat 25 miljoen per jaar (jaarbudget Fonds ca. 45 miljoen).

De aanvraagprocedure en beoordeling/advisering vindt plaats in het jaar voorafgaand aan het eerste subsidiejaar. Dus respectievelijk in 2008 en 2012.

Afgezien van het financiële aspect onderscheidt deze regeling zich vooral van de andere regelingen door de zeer intensieve analyse en advisering van de aanvragen. De regeling is ook bezwaargevoelig, mede door de grote financiële belangen.

Na toekenning is er gedurende 4 jaar sprake van een intensief traject van dossierbewaking (jaarlijkse financiële en inhoudelijke verantwoording en beoordeling, monitoring, voorstellingsbezoek).

De regeling 2013-2016 is anders ingericht dan die van 2009-2012: subsidie van prestaties in plaats van tekort/exploitatie. Mede daarom is er in eerste instantie voor 2 jaar subsidie toegekend (voor 2013 en 2014). Voor de jaren 2015-2016 is er in het voorjaar van 2014 een (eenvoudiger) aanvraagprocedure, uitsluitend voor de al voor 2013-2014 gehonoreerde instellingen.

Een ander aandachtspunt met betrekking tot de 4-jarige regelingen betreft de financiële verantwoording door het Fonds (in de jaarrekening). De hoofdregel is dat de (totale meerjarige) financiële verplichtingen worden verantwoord in het jaar van beschikking (ook al vinden de gesubsidieerde activiteiten (deels) in latere jaren plaats). Bij de 4-jarigen is dat anders: de totale meerjarige verplichtingen worden verantwoord in het eerste jaar van de subsidieperiode (dus 2009 resp. 2013).

Tabel 0.7 Fonds Podiumkunsten: aantal 4-jarige regelingen

Periode 2009-2012	
Aantal aanvragen (procedure in 2008)	290
Aantal gehonoreerd	120
Bedrag	40 miljoen/jaar
Periode 2013-2016	
Aantal aanvragen (procedure in 2012)	203
Aantal gehonoreerd (voor 13-14)	81
Aantal gehonoreerd (voor 15-16, aanname) (procedure in 2014)	81
	25 miljoen/jaar

Op verzoek heeft het Fonds Podiumkunsten gegevens aangeleverd over het aantal meerjarige en niet-meerjarige aanvragen. Hierbij is geen verder onderscheid gemaakt tussen 4-jarige regelingen en overige meerjarige regelingen, omdat deze beiden een zwaardere weging krijgen.

Tabel 0.8 Fonds Podiumkunsten: niet-meerjarige en meerjarige aanvragen 2009-2013

Jaar	Aanvragen niet-meerjarig	Aanvragen meerjarig
2009	1568	333
2010	1836	202
2011	1364	420
2012	1331	113
2013	1205	285

Mondriaan Fonds

Het Mondriaan Fonds komt voort uit een fusie van het Fonds BKVB en de Mondriaan Stichting. De fusie vond plaats op 30 december 2011. De cijfers over het totaal aantal aanvragen zijn om die reden afgeleid uit de jaarverslagen van het Fonds BKVB en de Mondriaan Stichting.

In de tabel zijn de cijfers weergegeven over 2011 van de Mondriaan Stichting.

Tabel 0.9 Mondriaan Stichting 2011

Jaarcijfers		
Totaal aangevraagd bedrag		€ 26.833.406
Totaal gehonoreerd bedrag		€ 13.022.248
Aantal ontvangen aanvragen		841
Aantal honoreringen		602
Besteding per soort	# gehonoreerde activiteiten	Totaal
Ontwikkelkosten	22	€ 218.860
Projecten	128	€ 4.662.040
Programmeringen	26	€ 2.175.400
Voorwaardenscheppende activiteiten	10	€ 319.732
Internationale promotie	336	€ 2.037.876
Overige activiteiten	80	€ 3.679.585
Totaal	602	€ 13.093.493

Het Mondriaan Fonds vermeldt ook het aantal ontvangen aanvragen, en het aantal honoreringen. Daarnaast geeft het Fonds een opsplitsing in typen gehonoreerde activiteiten.

Als we bij deze cijfers ook de aanvragen van het Fonds BKVB meetellen komen we op de volgende aantallen:

Tabel 0.10 Gecombineerde cijfers Mondriaan Stichting en Fonds BKVB 2011

Gecombineerde cijfers Mondriaan Stichting en Fonds BKVB	
Totaal aangevraagd bedrag	75.954.000
Totaal gehonoreerd bedrag	27.702.000
Aantal ontvangen aanvragen	3.727
Aantal honoreringen	1.377

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com

W www.ecorys.nl

Sound analysis, inspiring ideas